

Artikel (dagtilbud): Hvad skal vi samarbejde om – og hvordan?

Planlægning af forældremøde med udgangspunkt i et af læreplanstemaerne

Skrevet af: Ulla Kofoed, lektor, UCC

11.05.2017

Forældresamarbejde er ikke en øde ø. Skal nyankomne forældre have en chance for at støtte op om deres børns trivsel, udvikling og læring skal forældresamarbejdet handle om børnene og hvordan det pædagogiske arbejde bedst understøtter børnenes trivsel, udvikling og læring. Forældresamarbejdet skal derfor indgå i planlægningen af det pædagogiske arbejde der foregår i institutionen. Nedenstående metode er et bud på hvordan de 6 læreplanstemaer kan indskrives i et årshjul, og danne udgangspunkt for et systematisk arbejde med at inddrage forældrene i børnenes trivsel, udvikling og læring. I denne systematik indgår ligeledes et sprogligt fokus, idet det for alle børn, og især for nyankomne børn, er særligt vigtigt at samtale og bruge sproget. Der er derfor et særligt fokus på sprog og på at planlægge hvordan børnene får mulighed for at indgå i sproglige relationer. Dette skal forældrene vide og inddrages i.

Årshjulet:

Nedenstående model er et bud på, hvordan læreplanstemaerne kan være med til at strukturere aktiviteterne i børnenes hverdag, holde fokus på børnenes sproglige udvikling og inddrage forældrene i samarbejdet. I strukturen indgår hvert læreplanstema med en periode på 2 måneder. Denne struktur er med til at sikre, at alle læreplanstemaer kommer i fokus, ligesom det hjælper forældrene til at vide, hvilken oplevelsesramme det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling og læring indgår i. Det betyder ikke, at andre læreplanstemaer ikke er i spil i perioden, men at det primære fokus fx er på Natur og naturfænomener. Heri indgår også fx krop og bevægelse og sociale kompetencer.

Ved afslutningen af de enkelte læreplanstemaer må det overvejes hvordan børn og forældres indvundne erfaringer samles op og fastholdes. En mulighed er, fortløbende at arbejde med

børnenes bog, som forældrene fik ved modtagelsen. På den måde bliver bogen en slags bagage, hvor børn og forældres fælles oplevelser og erfaringer opsamles og danner udgangspunkt for såvel formelle som uformelle samtaler omkring børnenes trivsel, udvikling og læring. Barnets bog er beskrevet som et af redskaberne under temaet modtagelse i dette inspirationsmateriale.

Arbejdet med bogen kræver, at der bliver taget billeder, der fx viser hvordan børnene indgår i relationer og aktiviteter og hvordan de undersøger og afprøver konkrete eksperimenter. Billederne skal printes ud, og hænges op eller ligge et centralt sted, hvor børn og forældre har mulighed for at se dem og udvælge de billeder de vil sætte ind i deres bog. Under eller til sidst i forløbet om et læreplanstema, kan pædagoger og forældre skrive ord eller små tekster om hvad børnene har sagt, fortalt (både på dansk og modersmålet) eller gjort. Teksterne skrives på de sprog der giver mening for pædagoger og familier.

Bøgerne har en fast plads i institutionen, men børn og forældre må gerne tage bøgerne med hjem og komme tilbage med dem igen.

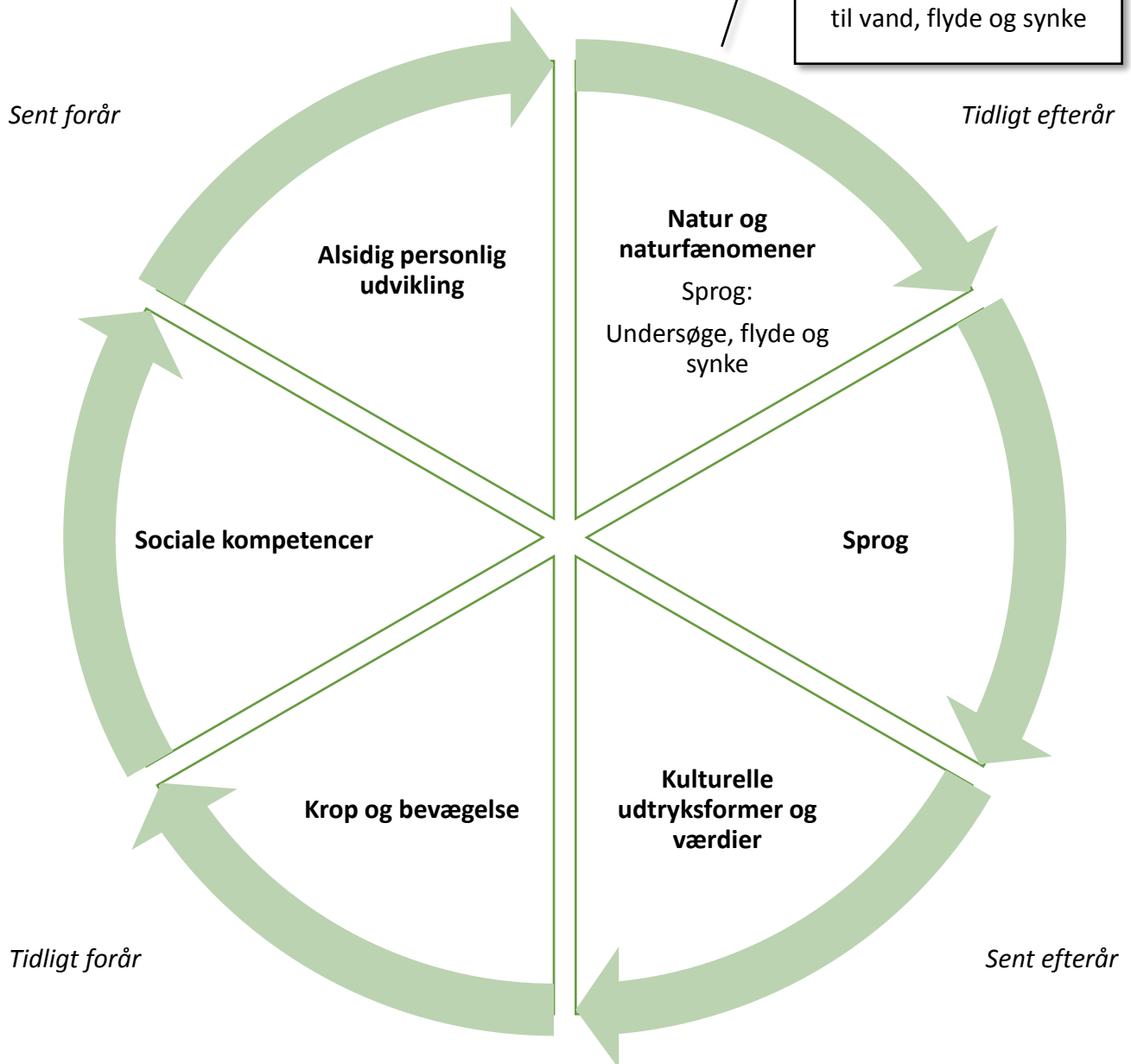
Nedenstående årshjul er konstrueret således, at hvert læreplanstema har to fokuspunkter. Indeni cirklen er der fokus på udvalgte ord, der er i fokus i perioden med det aktuelle læreplanstema. Fx ordene undersøge, flyde og synke. Disse ord forsøger pædagogerne at inddrage i samtalerne med børnene og når de kigger og læser i bøger. I bokse udenom cirklen beskriver pædagogerne de aktiviteter som forældrene inddrages i. Det er disse aktiviteter der danner udgangspunkt for de fælles oplevelser med børn, pædagoger og forældre i dette læreplanstema.

Cirklen er et planlægningsredskab for pædagogerne og et redskab for forældrene til at forstå, få øje på og danne sig et overblik over fokusområde, sprog og deres egen deltagelse. Samtidig hjælper den pædagoger, børn og forældre med at trække tråde tilbage til tidligere temaer og erfaringer og frem mod nye. Cirklen må derfor hænges et centralt sted og have en størrelse, så den er let at få øje på. Et forslag kunne være 1,5m x 1,5 m.

ÅRSHJUL for forældreinddragelse i dagtilbud

Forældreinddragelse:
Aktiviteter med temaet vand: mudderkager, fra is til vand, flyde og synke

Et eksempel med temaet vand i læreplanstemaet natur og naturfænomener

Mål: At forældrene kan følge børnenes udvikling, stille spørgsmål og samtale med deres børn om det, de har deltaget i, oplevet og lært i forbindelse med temaet vand i læreplanstemaet natur og naturfænomener. I denne proces skal forældrene opfordres til og støttes i at knytte egne og familiens erfaringer på, for på den måde at skabe en sammenhæng mellem hjem og institution.

Det er vigtigt at pointere, at den samtale der skal foregå mellem forældre og barn ikke er en form for lektie, men en samtale der kan foregå alle steder. Fx på vejen hjem, under spisningen eller i en hyggestund.

Indhold: Temaet for forløbet er: Vand i vores hverdag. Der planlægges nogle aktiviteter med børnene, fx at måle regnvand og hvor meget vi drikker, lave mudderkager med vand og sand, bygge kanaler i sand hvor der kan løbe vand, fryse vand til is, soppe i vand ved stranden.

Når læreplanstemaet har været i gang en uge eller to inddrages forældrene i nogle af de pædagogiske aktiviteter børnene har deltaget i. De inviteres til at lave mudderkager, tøj isterninger op og at undersøge, hvad der kan flyde og synke.

Organisering:

Forældrene inviteres til kaffe og boller en dag fra kl. 14.30, hvor de første forældre begynder at hente deres børn fra dagtilbuddet. Børnene er i gang med aktiviteterne, og lederen og en af pædagogerne tager imod forældrene sammen med børnene. Når der er kommet 3 – 4 forældre, er den første gruppe forældre klar til aktivt at blive inddraget i periodens tema sammen med børnene.

Der er planlagt 3 aktiviteter som forældregrupperne skal samarbejde om: Bygge og dekorere en stor mudderkage og skrive et skilt med børn og forældres navne på, som sættes ned i kagen. Bruge stopur til at undersøge hvor lang tid det tager at tøj isterninger op i henholdsvis varmt og koldt vand og til sidst undersøge hvad der kan flyde og synke. Når gruppen har været igennem aktiviteterne, bliver der taget et fælles billede ved mudderkagerne. Inden familierne går, får de en flaske vand med hjem, hvor der hænger en mærkat med barnets navn på.

Under de konkrete aktiviteter fortæller pædagogerne hvad netop disse aktiviteter betyder for børnenes udvikling, trivsel og læring. De fortæller også hvordan samtalerne imellem børnene og imellem børn og voksne om det aktuelle tema har betydning for børnenes sproglige udvikling. Fx fortæller de, at de nyankomne børn allerede taler om at *der skal mere* eller *ikke så meget vand* i mudderkagerne. Samtidig opfordres forældrene til, i den kommende periode, at stille spørgsmål til hvad børnene har *undersøgt*, *leget med* eller *oplevet* med temaet vand. Men også til at spørge til hvem de har leget med og hvordan. Pædagogerne pointerer over for forældrene, at de skal tale på modersmålet, eller det sprog der falder nemmest. Det vigtige er, at børn og forældre samtaler.

Evaluering: I slutningen af hvert læreplanstema, evalueres om og hvordan pædagoger og forældre kom i dialog og hvordan det fik betydning for børnenes udvikling og læring. Disse er faringer medvirker til at justere næste forløb.

Grundlag for samtale

Temaet fortsætter i flere uger efter forældrene har deltaget i aktiviteterne. Men det at forældrene har været aktivt inddraget gør, at det er nemmere for pædagoger og forældre at udveksle korte samtaler om hvad børnene har sagt, fortæller de har undersøgt, hvad de er blevet optaget af eller har oplevet. De fælles oplevelser danner på den måde et grundlag for at pædagoger og forældre kan samtale om deres barns trivsel, udvikling og læring, både i dagligdagen, ved de fælles møder og ved de enkelte møder mellem pædagog og forældre. Derudover bliver de fællesmøder, hvor alle forældre er til stede, meningsfulde. De har noget helt konkret at indgå i dialog og udveksle erfaringer om, grine sammen af, stille spørgsmål til og undres over. Denne struktur hjælper til, at skabe kollektive erfaringer som både, børn, pædagoger og forældre kan referere til.

At møde forældrene hvor de er

Er der børn og forældre der ikke har haft mulighed for at deltage den dag hvor arrangementet er planlagt, aftales med forældrene om hvornår det er muligt for dem at deltager i aktiviteterne. Er der kun en forælde der ikke har kunne deltage, aftales med en eller to andre forældre, om de vil deltage i aktiviteterne igen. Denne organisering er med til at skabe fællesskab mellem forældrene. Har flere af forældre ikke kunne deltage aftales et samlet tidspunkt. Det vigtige er, at alle forældre hjælpes til at indgå i aktiviteterne, også de forældre der har det lidt svært.

Her er det aktuelt med nedenstående citat fra en mor i filmen "Fra Hamids mor" (2009):

"Hvis bare der havde været en der havde grebet fat i mig og fortalt mig hvordan jeg skulle gøre, men det var der ikke"

Referencer:

Bjerre, Gunvor & Hansen, Rene Bo (2009): Fra Hamids mor. Dokumentarfilm 28 min.